

Velja po pošti:
Za celo leto naprej K 26.—
za pol leta » » 13.—
za četrt » » 6.50
za en mesec » » 2.20
za Nemčije celetoletno » 25.—
za ostalo inozemstvo » 35.—

V upravnishvu:
Za celo leto naprej K 22.40
za pol leta » » 11.20
za četrt » » 5.60
za en mesec » » 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 8 »

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izbaja:
vsak dan, izvenomiti nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 4 strani.

Iz dežele narodnih prvoboriteljev.

Pulj, 2. maja 1910.

Tako lene, nedosledne in brezsmotrene politike, kakor jo delajo takozvani »narodni prvoboritelji«, »dike narodove« in »narodni levi« v Istri, je ni kmalu na svetu, če izvzamemo hrvaško kraljevino, koder pa imajo različni narodni zastopniki saj ta smoter, da se jim dobro godi na zemlji. Glavni znak istrske narodne politike pa je fraza in nemarnost, kadar je res treba kaj narediti. Hej Slovani! se za vsakim grmom poje, istrskemu kmetu pa se še danes godi tako slabo kakor cerkveni miši. Dobro, da so Lahi na svetu, se saj nanje lahko izgovarjajo; pa če se bo istrskim proletarcem čez petdeset let ravnotako za nič godilo, kakor danes, bodo tudi Lahi tega krivi, ako bomo imeli take vrle prvoboritelje ali pa saj njim podobne kakor danes . . .

Kako brez kurza je istrska narodna politika, dokazuje drastično istrska deželna razstava. Evo vam avtentičnih podatkov, ki izpolnjujejo tiste, ki sem jih vašemu listu podal že včeraj:

Lani je lazil neki dr. Tamaro okoli istrskih škofov, da dovolijo, da smejo njihovi župniki poslati cerkvene predmete na razstavo v Koper. Škofa dr. Nagl in dr. Flapp sta to brez ugovora dovolila, škof dr. Mahnič pa prošnji ni ugodil, in sicer z motivacijo, da se razstava ni postavila na stališče enakopravnosti, dasi sta dve tretjini istrskega ljudstva hrvaški. Nato se je obrnil do dr. Mahnića pripravljavni odbor sam, pa je škof tudi to prošnjo z isto motivacijo odbil.

S tem je škof Mahnič zopet dokazal, da je naroden mož, kakoršnega se je pokazal vedno in je za svojo krščansko narodno stališče tudi trpel preganjanja, pa se jih ni nikoli ustrašil in je za svoj narod vzel tudi križ na svoje rame.

Kaj pa naši prvoboritelji?

Ko je škof Mahnič odbil prošnjo pripravljavnega odbora, je isti izjavil tako-le: Istrska deželna razstava zato nima hrvaškega značaja, ker Hrvati niso hoteli pri njej sodelovati. Pa zakaj niso hoteli, čeprav je deželna razstava velikega kulturnega in gospodarskega pomena, zlasti za kmeta? Dr. Laginja je pisal deželnemu glavarju dr. Rizziju, da se on tako v svoje ime kakor v ime svojih tovarišev zadovoljuje s tem, kar so Lahi naredili ter vse njim prepusti, nadejajoč se, da bodo Lahi v slučaju, da Hrvati iz svoje strani privedijo hrvaško istrsko razstavo, Hrvatom pomagali, kakor jim bodo zdaj Hrvati!

Istrski narodni zastopniki so torej, čeprav so Lahi hoteli dr. Laginjo v pripravljavni odbor, in preden so se začela pogajanja, kako se bo razstava aranžirala, že a priori vso reč Lahom prepustili in obljubili jim še pomagati. Vsled tega je premnogo istrskih Hrvatov, dasi jim stališče dr. Laginje nikakor ni bilo všeč, osnovalo lokalne odbore, oziroma pri njih sodelovalo in tako je danes pri razstavi veliko hrvaških predmetov. Tudi dr. Mahnič, ko jeega narodno stališče se daleč sveti pred stališčem istrskega podglavarja, je zdaj dovolil župnikom, da pošljejo dragocene cerkvene predmete na razstavo, ker po izjavi Laginje, poklicanega političnega voditelja hrvaškega ljudstva, ni imel več povoda tega ne dovoliti.

Ampak naši prvoboritelji s tem kozlom še niso bili zadovoljni. Spinčič namreč s stališčem dr. Laginje ni bil zadovoljen, pa je celo večnost molčal, kar naenkrat pa pred malo časa v »Naši Slogi« v imenu istrskih poslancev izdal parolo, da Hrvati ne smejo pri razstavi sodelovati.

Smešno! Tisti Hrvati, ki so se po Laginjevi izjavi že angažirali za razstavo, naj se zdaj kar naenkrat pokore paroli gospoda Spinčiča in najšnešo svojo besedo, ker se je gospodu Spinčiču izljubilo par tednov pred otvoritvijo razstave slovesno dekretirati, da noben Hrvat ne sme pri njej sodelovati, dočim je prej Laginja v svojem imenu in v imenu vseh svojih tovarišev izjavil, da Lahom prepusti, naj vse oni naredijo, kakor hočejo, in se nadeja njihove pomoči pri eventualni hrvaški razstavi, kakor nima nič proti temu, če Hrvati pri laški sodelujejo! Treba pa še to pomisliti, da je Spinčič to parolo izdal na svojo roko, ker klub poslancev ni bil sklican v to svrhu, niti je izdal kako tako izjavo. Potem pa vprašamo: čemu imamo politično društvo? Sodelovanje pri deželni razstavi je vendar nekaj zelo važnega, radi česar se mora sklicati politično društvo, da o tem izreče svoje mnenje in sklepa. Nadalje: čemu so ljudski shodi? Odkar so bile volitve, ni ljudstvo svojih poslancev videlo, razun v Pazinu, ko se je šlo za glagolsko vprašanje.

Pa ta slučaj ni izjema, ampak tako naši prvoboritelji vedno delajo. Tako so brez sodelovanja ljudstva sklenili volivno reformo, tako zdaj mašijo že šest mesecev narodni kompromis z Lahi, ne da bi bila stvar samo za en korak naprej prišla. Pač pa znaajo napadati v »Naši Slogi« izvestni znani nam ljudje vzorščoka in vzornarodnjaka škofa Mahnića, tega »umišljenega in dozddevnega prepoveditelja hrvaškega naroda«, njegove »jadne svečenike«, ki so prišli med ono »majhno število večnih sužnjev«, in ki niso »poslušali narodnega vodstva, čeprav vedno kričijo, da delajo narodno politiko!«

In kdo so tisti, ki te napade pišejo? Mar so to možje, ki so v boju za ljudstvo osiveli, mar so to ljudje, ki so zavoljo naroda ubogi in siromaki, mar so to ljudje, ki jih je vlada kdaj preganjala, mar so to ljudje, ki so jih Lahi tirali pred tribunale in jih vsak dan opljuvali po svojih listih, jih črnili pred cesarskim tronom, mobilizirali proti njim inozemsko časopise — stvari, ki jih je vse izkusil dr. Mahnič? Mar so to ljudje, ki so za ljudstvo osnovali gospodarsko organizacijo, ki pišejo zanj gospodarski list, ki snujejo izobraževalna društva za istrske analfabete, ki gredo med kmete, kakor to vse dela dr. Mahnič?

Ne! Izrečno izjavljamo, da tu izvzamemo tako Laginjo kakor Spinčiča, Mandića in druge, ki so med poslanci, zakaj, čeprav je njihova politika v Istri taka, da je ne moremo hvaliti, ob narodu vendar niso obogateli. Ampak tisti zli duhovi, ki te reči v puljsko »N. Slogi« mažejo, to so tisti freisinnski elementi, ki sede v Pulju in v Voloski, ljudje, siti in rejni in z vsemi zemeljskimi dobrinami bogato obdarjeni, ljudje, ki jim kmet smrdi in se boje stopiti mu bližje, razun v pisarni, kjer jim uboga raja šteje groše, ljudi prijatelji mogočnikov tega sveta in prijatelji Lahov, ljudje, ki delajo razdor in so en hrvaški deželnozborski mandat zapravili, ljudje, za narodni krščanstva, ljudje, ki si za narod v celem svojem življenju niso niti enega prsta odrli!

Vas ljudstvo prezira! In pomnite, prišel bo dan računa! Zato le pljujte na največjega moža, ki ga je za Dobrilo in Glavino imela Istra, na gorečega apostola in ljubitelja ubogega istrskega kmeta, škofa Mahnića, on to lahko prenese! Prenesel je udarce od nasprotnikov, prenesel udarce, ki so bili odzgoraj nanj namerjeni, zakaj ne bi prenesel udarcev, ki prihajajo od ljudi, ki niti ne vedo ne, kaj je trpljenje za narod in kaj je delo za narod! Tudi istrski kmet bo uvidel, da so ga izvestni gospodje z narodnimi frazami le kruto slepili in da njegovo bedo le preradi vidijo, ker, čimbolj bo istrski kmet ne-

veden in reven, tem bolje se bo godilo istrskim masarykovskim novointeligentom. Verus.

Avstro-Ogrska.

Po pravoslavni Veliki Noči.

»Nemškoradikalna korespondenca« sodi, da pripravljajo češke stranke zopet bojno glasovanje, ker osobito češki radikalci nasprotujejo prvemu branju novega poslovnika. Hočejo glasovati tako, da bi strmoglavili poslovnikovo izpremembo. Nastopiti hočejo tudi proti predlogi o vojnem koru, češ, da ima germanizujoč namen. Ni gotovo, če bo ta teden poleg petkove tudi v soboto seja. Nameravajo prirediti redne tedenske seje ob sredah in ob petkih, ob sredah, četrtkih in ob sobotah zborujejo odseki, predvsem proračunski in socialno zavarovalni. »Prager Tagblatt« poroča, da prideta pri morebitni ministri izpremembi v poštah dr. Fiedler kot minister javnih del in Žaček kot češki minister krajan. — Z ožjimi volitvami na Dunaju se še vse peča. »Narodni Listy« trde, da so Gessmann, Liechtenstein in Weiskirchner zato nastopili za Verganija, ker ima ba je neko Luegerjevo pismo, ki je neugodno za Gessmanna in so se bali, da milijonar Vergani to pismo objavi. Odgovorni so seveda za to poročilo le »Narodni Listy«. Kljub obžalovanju vrednim dogodkom ob zadnjih dunajskih občinskih ožjih volitvah je ostala krščanska socialna stranka trdna in je liberalcem celo iztrgala en mandat. Svobodomiselno časopisje se sicer veseli prepira v dunajskih krščansko socialnih vrstah, toda ne vse. Svobodomiselna »Zeit« piše n. pr.: Volitve so bile v nekaterem oziru poučne. Razblinile so pred vsem politično praznoverstvo, da po Luegerjevi smrti hitro razpade njegova stranka. Praznoverje je zelo potolažilo dušo tiste opozicije na dunajskem rotovžu, ki vedno čaka na nekaj, kar naj bi ji pomagalo. A objektivni opazovalci ne najde pri zadnjih občinskih volitvah nobenega gotovega znamenja, ki bi potrjalo strankin razpad. Gospodujoče strankino stanje v javnem dunajskem življenju je še za dolgo dobo zagotovljeno. Kdo li naj jo izpodrine! Ne kaže nikake volje, da se boste usmrti. Stranke, ki uživajo vse sladkosti moči, nimajo samoumornih namerov. Pod dr. Luegerjem je bila stranka, rekli bi, nadčloveško organizirana stranka. Zdaj po njegovi smrti se reducira stranka na človeško mero in izgleda kakor izgledajo vse druge stranke: ribanje, rivalitete in sitnosti se pojavljajo. Veliko jih je, ki glasno ukazujejo, a veliko jih ni, ki bi molče ubogali. To so v strankarskem življenju vsakdanje stvari. Precenjevali bi čez mero krščanske socialce, če bi hoteli, da mora biti pri njih drugače, kakor se godi po drugih strankah. Izredni sijaj Luegerjeve dobe je minul in kaže se vsakdanja barva. Vprašamo, če kaže kaka stranka slabosti, ki jih imajo vse ostale stranke, ali je že zato izročena poginu? Iluzija je, če se to veruje. V politiki nič ne škoduje tako, kakor iluzije. V javnem dunajskem življenju iščemo zaman novih moči, novih idej, novih poljudnih »slagvortov«, ki bi omajale krščansko socialno gospodarstvo. Ni pametnega človeka, ki bi veroval na to, da vsane slovan iz groba stari liberalizem. Ostanki liberalne stranke so pokazali pri zadnjih volitvah tak razdor in tako konfuzijo, ki je v taboru male opozicije manj dopustna, kakor v taboru velike gospodujoče stranke. Liberalni napadalc ne bodo osvojili krščansko socialnih strank. — Deloma, ne popolnoma ima pač »Die Zeit« prav. Popolnoma ne, ker se pod Luegerjem ni v polni meri izvedla organizacija in popolna preroditev in preploditev ljudstva s krščansko socialnimi idejami. To se bo popravilo. Vergani, ki je kakor znano padel, je

padel zato, ker so ga vrgli najodločnejši krščanski socialci: pristaši »Reichspöste«, Pijevega društva in agitacija krščansko socialnega delavstva. Vergani namreč sam kot tak nikdar ne pravi o sebi, da je krščanski socialc, marveč vedno le, da je antisemit in pa deutsch, über alles deutsch.

Načelnik »Zveze južnih Slavena« dvorni svetnik dr. Ploj objavlja v »Tagespost« pismo, v katerem naglašja, da ni res, da so se izjalovila pogajanja med obema jugoslovanskima strankama z ozirom na ustanovitev skupne zveze. Res je namreč, da pogajanj še niso zaključili in da jih nadaljujejo. Res tudi ni, da zahteva zase Plojeva skupina v skupni zvezi načelniško mesto, tudi ni res, da želi volivni kompromis. Res je marveč, da je mesto načelnika »Zvezi južnih Slavena« spontano ponudil »Slovenski klub«. Registriramo.

Za preosnovno uprave državnih železnic.

Osrednja zveza industrijcev je imela shod delegatov, na katerem so se pečali z reorganizacijo uprave državnih železnic. Sprejeli so resolucijo, v kateri žele, naj bi vlada izključila vse politične in narodne aspiracije, naj bi imele direkcije večjo samostojnost in odgovornost in naj bi se bolj kakor do zdaj gledalo na stvaren uspeh.

Ogrske volitve.

Ko se je ustanovil volivni odbor v abanjtoriški stolici, je magnat baron Pronay govoril za združitev Košutove in Justove stranke. Shod je pozval Justa in Košuta, naj odstopita, da se stranki združita pod vodstvom kakke druge osebnosti. V Czorni je imel prejšnji zbornični podpredsednik Štefan Rakovsky volilen shod, ki je bil tako buren, da ga je moral čuvati huzarski eskadron. — Cesar pride baje sredi majnika v Budimpešto, čez Binkošti bo stanoval v Gödöllu, kjer ostane do 23., razen 17., ko bodo v Budimpešti audience. Tudi na Telovo bo vladar v Gödöllu, od 24. do 31. t. m. pa v Budimpešti. Na Dunaj se povrne vladar 31. t. m.

Avstrijski Lloyd

je sklenil, da razdeli šodstotno dividend. Urediti nameravajo tudi plače Lloydovih uslužbencev.

Dunajski podžupanl.

Dunajski meščanski klub namerava kandidirati za prvega podžupana Porzerja, za drugega Hierhammerja, tretji podžupan postane Hozs ali pa Tomola.

Z BALKANA.

Srbija. — Avstrijski prestolonaslednik v Carigradu. — Albanska vstaja.

Princ Jurij odpotuje najbrže v kako švicarsko zdravilišče. Načete ina namreč pljuča. Princ je bled in zelo slabo izgleda.

Kljub vsem dementijem Turki vzdržujejo poročilo, da obišče sultana avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Torghut paša je 1. t. m. prodiral na dveh straneh skozi Kačanik. Na dveh točkah so se Turki spopadli z Arnavti. Boji so trajali do večera. Vstasi so se umaknili v gore in v gozde. V Cronoljevem prelazu stoji še 3000 Albancev. Turkom se je morala umakniti tudi glavna albanska sila. Albance so pregnali gorski topovi in strojne puške. Dva turška vojaka sta se usmrtila, ker nista hotela streljati na mohamedance.

ZBORNI POVELJNIK GENERAL PL. WINZOR UMRL.

V Požunu je 30. aprila umrl ob pol 10. uri dopoldne poveljnik 5. zbora general Anton pl. Winzor v 66. letu starosti. Winzor je bil svoje dni bosanski deželni šef.

ŠPANSKE VOLITVE.

Pri volitvah na Španskem je bilo izvoljenih 69 liberalcev, 34 konservativcev, 3 republikani, 3 karlisti, 2 neodvisna, 1 narodni republikan in 1 nacionalen liberal.

Dnevne novice.

+ Društva »Slovenskih krščansko-socialnih zvez«! Pošljite svoje zastopnike na ustanovni shod našega narodnoobrambnega društva, ki se vrši v Ljubljani v sredo, 11. maja. Izobraževalno delo naših društev je važen del naše narodne obrambe, zato bodo referati na tej skupščini velikega pomena tudi za naša izobraževalna društva. Na svidenje torej v mnogobrojnem številu dne 11. maja v Ljubljani! **Po dopoldanskem ustanovnem shodu našega narodnoobrambnega društva »Slovenske straže« 11. maja priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« ob 2 uri popoldne v svoji dvorani sestanek zastopnikov naših izobraževalnih društev, na katerem se bodo vršili razgovori o še uspešnejšem delovanju naših izobraževalnih društev.** Naj torej ne bi bilo izobraževalnega društva, ki bi 11. t. m. ne poslalo v Ljubljano svojih zastopnikov! Ob 4. uri popoldne 11. maja bo razgovor vseh, ki se zanimajo za »Jugoslovansko strokovno zvezo«, v mali dvorani »Uniona«, ob pol 6. uri zvečer se pa vrši v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze« občni zbor za naše izseljeniško vprašanje velevažne »Rafaelove družbe«, kateri naj se na tem zborovanju podajo praktični nasveti o novih njenih potih in o živahnem delu za naše izseljenike. Ob osmi uri zvečer pa se vrši v veliki dvorani »Uniona« prvi veliki koncert slovenskega glasbenega društva »Ljubljane«. V sredo, dne 11. t. m. naj bo torej v Ljubljani sestanek vseh, ki imajo srce za obrambo slovenskih mej, srce za naše izobraževalno in socialno delo in srce za napredek slovenske glasbe! Somišljeniki, v sredo, 11. maja, v Ljubljano!

+ Zadnja beseda. O imenovanjih v c. kr. zdravstveni svet motovili včerajšnji »Narod« še enkrat silno dolgočasno in konfuzno polemiko z vodstvom S. L. S. Ko bi imel »Narod« le trohico spomina, bi se prav gotovo ne bil nasedel zdravniku-strokovnjaku ali pa zdravniku-politiku, ki mu je dal to konfuzno stvar. »Slovenec« je pred tremi leti že zavzel glede na imenovanja v zdravstveni svet stališče, s katerim se je takrat strinjal »Narod« sam. Prišli smo takrat krivico, ki jo dela osrednja vlada oziroma notranje ministrstvo našim domačim slovenskim zdravnikom, ker dosledno imenuje v to korporacijo zdravnike tujce, večinoma Nemce, ali po »Narodovo« priseljence. Drugič smo zahtevali, da se ministrstvo mora ozirati tudi na socialne potrebe našega ljudstva; v zdravstveni svet mora priti tudi praktični delavski zdravnik. To stališče smo naglasili pred tremi leti, in javnost in »Narod« sta nam pritrdila. In sedaj? Minister Härdtl, član kabineta, proti kateremu bije S. L. S. radi protislovenskega sistema najhujši boj, je Slovence udaril zopet z znano »nepristransko prijaznostjo«. Imenoval je kar štiri »priseljence« v c. kr. zdravstveni svet, med temi tri Nemce. To je zopet dokaz, kako potreben je brezobziren boj proti temu vladnemu sistemu, ki ga vodi S. L. S. Če bi bila katera slovenska stranka kriva in zagrešila v tem vprašanju »narodno mlačnost«, bi bila to liberalna stranka, katere poglavar Hribar je Härdtla javno silno genljivo hvalil in ga povzdigoval kot »prijaznega« gospoda, s katerim On, župan Hribar, rad občuje in izvrstno izhaja. Ali mi hočemo iz »stvarnih« razlogov opustiti rekriminacije ter pribijemo ta dejstva. Deželni odbor je deloma popravil malomarnost osrednje vlade v socialnem oziru. V interesu slovenskega ljudstva, v interesu najširših ljudskih plasti je imenoval v c. kr. zdravstveni svet delavskega zdravnika. V zdravstvenem svetu so sedaj štirje primariji, en sodni zdravnik in en delavski zdravnik. Je že nekaj izpremembe v strukturi dež. zdravstvenega sveta, pa še ne zadosti. A ni dvoma, da bo S. L. S. tudi v tej korporaciji vsvarila sliko, ki odgovarja socialnemu programu S. L. S. Toliko »Narodu«! Motoviležu kurjih črev pa bi radi posvetili nekaj ljubeznivosti. Pa se ne izplača. Škodljivci in rušitelji stanovske solidarnosti ima vsak stan, tudi zdravniškemu stanu jih ne manjka. Tem velja naše globoko zaničevanje. »Narodu« pa bi svetovali, da vodi od slej naprej podobne polemike sam, bo bolje zanj in za stvar!

+ Nemško-koroška zagovedenost. »Katoliška Bukvaria« v Ljubljani izda v najkrajšem času ilustriran slovensko-nemški kašipot za Ljubljano.

Med drugim je poslala tozadevno naznanilo tudi »Marktverschönerungsverein« v Spital na Koroškem. Vsak kulturen človek bi mislil, da bo slavni »Marktverschönerungsverein« to naznanje vzel, ker kašipot za Ljubljano je pač v velikem interesu tujcev, ki v obilnem številu posejajo Ljubljano, neizvzemši pametne Nemce, ki imajo v Ljubljani ali opravka, ki njim samim nese dobiček ali pa si pridejo ogledat lepote naše zemlje. Drugače pa »Marktverschönerungsverein« v Spitalu na Koroškem. Ta je »Katoliški Bukvaria« takole odgovoril: »Wir Deutsche sorgen dafür, daß nach Laibach womöglich kein Deutscher seine Reise unternimmt, deshalb ist ein Führer für diese Stadt für uns vollkommen entbehrlich. L. Göner, Vorstand.« — To pismo kaže kulturo koroških posilincev v vsej njeni luči. Spitalski Nemci skrbijo za to, da noben Nemec sploh ne hodi v Ljubljano! To so pravi »Schildbürgerje«, ti spitalski nemški tržani! Vsa Nemčija gleda s spoštovanjem v Spital in pričakuje od tam nadaljnjih navodil, in vsak Nemec, ki bo odselej prišel v Ljubljano, bo moral preje napraviti vlogo na županstvo v Spitalu, koder je doma vsa nemška modrost in izobrazba. Koroški Nemci in renegati pač vedno skrbijo za to, da civilizovani svet ne pozabi, kje je v Evropi doma največ kretinov.

+ »Narod« zopet razbrnkan. Dobili smo naslednjo izjavo: V »Slov. Narodu« z dne 30. aprila t. l. se napada naš prečastiti g. dekan, kakor bi bil se hotel polastiti premoženja pokojne moje sestre Lojze in vse storil po svojih priganjajih, da bi bil imenovan za glavnega dediča. Ko pa je izvedel, da je vse zaman, da ostanem glavni dedič jaz njena sestra Ana, pa da je g. dekan pozval mene sedemdesetletno staro (nisem še sedemdeset let stara in še ne bom tako hitro) in me sukal in sukal za svetle kronice in korporacijsko hišo. Jaz Ana Cerer, lastnoročno podpisana izpovem v navzočnosti priči, da je to, kar je »Slov. Narod« natisnil, grda in umazana neresnica in izrodek kakega hudobnega dopisuna. Resnično je, da g. dekan se ni hotel polastiti premoženja moje sestre Lojze in se sploh za njeno premoženje ni brigal ne sam, ne po odposlancih. Mene je sicer res pozval k sebi, pa v veliko moje dobro, kjer sem šele spoznala blago naklonjenost dekanovo. Njemu se imam zahvaliti in njegovim nasvetom, da mi ostane še ono malo premoženja za stare dni, kar se ni omelo v rokah advokatov, ker pravd je bilo vse polno. G. dekanu ostanem zato vedno hvaležna. Neresnica je, da bi me bil sukal g. dekan za kronce in korporacijsko hišo; resnično pa je, da mi je prigovarjal, naj vse to ohranim za se, denar in hišo do moje smrti, potem pa naj zapustim sorodnikom, ker so revni, in sicer, če nimam bližnjih sorodnikov, pa daljnim. Veliko sem slišala že govoriti o opravljanju in obrekovanju v »Slov. Narodu«, da si pa morejo ljudje vse tako popolnoma izmisliti, oziroma hudobno zaviti, ne bi bila verjela.

Ana Cerer, m. p.
+ Naše mladeniško gibanje. Dne 8. t. m. se vršila dva mladeniška tečaja v Celju in v Planini na Notranjskem. Povabljeni so na slednji tečaj Orli iz Rakeka, Cerknice in Logatca. Na veselo svidenje!

+ Hribar in draginja. Kakor znano, je po zahtevi socialnih demokratov državni zbor izvolil odsek, ki se naj bi bavil z vprašanjem, kako odpraviti draginjo. O draginjskem odseku imamo pač mi, in mislimo, vsi razsodni svoje mnenje: Cene živil in pridelkov so posledice gospodarskih razmer in najlepši sklep kakega draginjskega odseka jih ne more znižati. Ta draginjski odsek je izvolil za načelnika Ivana Hribarja. Kako deluje ta odsek, nam pa kaže sledeča zanimiva dogodka: Dan preden se je sešel državni zbor, je sklical Hribar sejo svojega odseka, in sicer brzojavno vsakega člana posebej. Te brzojavke so bile tako gostobesedne, da so stale okroglo 4000 K. Ne vemo, če bi jih Hribar plačal iz svojega žepa. Najlepše je pa to, da se vključ takemu dragemu vabilu člani odseka niso odzvali pozivu svojega predsednika in je bila seja nesklepčna. V kuloarju so delali razne dovtipke o Hribarjevih brzojavkah, o draginjskem odseku pa se je reklo: Edini uspeh draginjskega odseka je ta, da je za 4000 kron podražil državni zbor.

+ Za »Ljudski sklad« S. L. S. so darovali gg.: Rihar, župnik, 2 K; Saje, župnik, 3 K; Česenj, župnik, 5 K; dr. Šusteršič, drž. in dež. poslanec, 30 K; Zager, župnik, 10 K; Vidregar, župnik, 20 K; Potočnik, župnik, 2 K; Bore, župnik, 5 K; Benda, župan, 1 K; Lavrič, župnik, 10 K; Črnilec v Naklem, 1 K; Lavrič, trgovec v Cerknici 6 K 20 vin.

Jakelj, župnik v pok., 4 K; Uršič Anton v Hotovljah, 5 K; Pfajfar, župnik, 5 K; Pipan, župnik v pok., 4 K; Drnovšek na Savi 1 K; Rožnik, Selca, 5 K; Hafner Josip v Škofji Loki, 5 K; Košir, Sv. Filip in Jakob, 1 K; Jaklič, župnik, 5 K; Oblak, župnik, 2 K; Rajčević, župnik, 5 K; Ježek, kaplan, 3 K; Bernik Franc, Bodulje, 2 K; Kadunc, župnik, 5 K; Dolinar, župnik, 2 K; Sink, Brode pošta Škofja Loka, 1 K 20 vin.; Kralj, župnik, 5 K; Kmečka novomeška zveza po kanoniku Žlogarju, 50 K; župan pri Škofji Loki 10 K; Dimnik, kaplan, 6 K; Klopčič, Železniki, 9 K 80 vin.; Šinkovec, župnik, 10 K; Kastelic, župnik, 2 K. — Iskrena hvala!

+ Shod v št. Rupertu. V št. Rupertu je bil v nedeljo shod za ženske. Govoril je dr. Lampe o tem, kaj mora dandanes vsaka gospodinja vedeti o javnem življenju in o gospodarskih društvih.

— Imenovanje. Za kateheta na gorški gimnaziji je imenovan vlč. gosp. Alojzij Fogar, doslej suplent v Centralnem semenišču.

— O socialni demokraciji je v Bači pri Sv. Luciji govoril dr. Pavlica. Shoda se je udeležilo nad 100 oseb.

— Prvi majnik v Gorici. Socialisti v Gorici so praznovali 1. majnik s plesom na prostoru vivalca zvonov Broljija, ki je dal socialistom prostor za stonj na razpolago zato, ker je obogatel s cerkvenim denarjem. Govorili so dr. Tuma slovensko, Tuntar laško, Ellbogen z Dunaja nemško. Mazziniani so plesali pri Marziniju in Narodna delavska organizacija se je vrtela na Kateriniju. Brnčiča iz Trsta, ki je bil napovedan, je nadomeščal znani Ekar. — Dvajset socialistov je praznovalo prvi majnik v Bači pri Sv. Luciji. Najprvo jim je govoril prav nedolžno dr. Dermota, potem pa so seveda plesali. — V Ločniku so plesali laški socialisti, ki so se nazadnje stopili z mazziniani. — Tako se je socialistička ideja prvega majnika razvila le v prazne javne plesse, za kar edino imajo smisel naši socialisti in liberalci.

— Umetno nemštvo v Pulju. Po kratki in mučni boleznii so prominule v Pulju rešiteljice puljskega nemštva »Südösterreichische Nachrichten« v prenežni starosti šele treh mesecev. Sušica jim je menda prerezala nit življenja. Zopet dokaz, da se v Pulju vzdržuje nemštvo samo umetno z drža pomočjo — z državnimi nemškimi šolami.

— Socialna demokracija v Pulju. Iz Pulja nam pišejo: Tukajšnja socialna demokracija je zadnji teden vabila svoje sodruge k slavitvi 1. maja z laškimi, nemškimi in meda samo za nameček tudi s hrvaškimi lepaki. Vsi trije jeziki pa so zamogli privabiti le malo odraslenih sodrugov k obhodu po mestu in to je bila večinoma le nerazsodna mladina. Pošteno narodno misleči delavec se pač ne more udeleževati obhoda stranke, katere je desna roka tukajšnje laško-liberalne stranke. Tukajšnje slovensko delavstvo se dobro zaveda, da so ravno breznarodni socialni demokratje tisti, kateri bi najraje vsakega slovenskega delavca, kateri ne prisega na alkohol in na njih rdečo laško-liberalno zastavo, vtopili v žlici vode.

— Slovenskim romarjem v Sveto deželo priporočamo izvrstno knjigo: Dr. F. Lampe: »Jeruzalemski romar«, ki jo je izdala Družba sv. Mohorja in jo zdaj ponuja romarjem po 1 K 50 vin. oba dela skupaj vezana. Ako bode romar to knjigo najpreje prečital doma ali med potom, potem pa z njo v roki obiskuje znamenite kraje na Jutrovem, bo imel več koristi in pouka, kakor od blebetavih in lažljivih »ciceronov«. Nehoté se te polasti plemeniti duh rajnega pisatelja, da moraš z isto sveto resnostjo stopati po posvečenih krajih Svete dežele, kakor dr. Lampe.

— Imenovanje. Podravnatelj bosansko-hercegovskih deželnih železnic Avgust Vidic je imenovan za vladnega svetnika.

— Avstrijska vojaška begunca. Pri italijanski vojaški postojanki v Moggisu sta se oglasila 25. aprila dva avstrijska begunca. 25letni Franc Krastig iz St. Jerneja pri Celju in 23letni Anton Princig, ki je Primorec. Pobegnili sta od tretje stotnije 15. pionirskega bataljona v Ptuj. Begunca so italijanske oblasti v Tozeu zaprle, dokler ne dobe o obeh natančnejših informacij.

— Kaznovane tatvine. V Stari Fužini so čuli lovci profesorja Wertheima streljanje, iz česar so sklepali da se nahajajo v bližini lovski tatovi. Lovca Martin Markež in Janez Lončar sta sklenila jih iti čakati. Kar se prikažeta s puškami Janez Markež in Janez Tišov, posestnika v Polju; ker je na bila temna noč ju zavržežena lovca nesa mogla takoj spoznati. Med tem ko njima je Tišov ušel, prišla sta Janeza

Markeža, kateri se je pa takoj zakadil v lovskega čuvaja Martina Markeža. Dognalo se je, da je imel prijeti lovski tat puško, kroglice in tri naboje, od katerih je bil eden prazen. Obtoženi Markež se je zagovarjal, da je imel zaradi tega puško pri sebi, ker jo je nameraval v Soči nekemu znancu prodati. Tišov pa pravi, da je šel v gozd verskega sklada gledat radi napravljanja drv. Ti zagovori so bili pa po zaslišanih pričah popolnoma omajani in sodišče je obsodilo Janeza Markeža na štiri mesece, Tišova pa na šest tednov težke ječe. — V Kappusovem lovišču pri Kamnigoricah sta kot lovska tatinska tovariša delavec France Hrovat in posestnik svin Jožef Boštjančič iz Meseč ustrleli srno, katero jima je pomagal domu spraviti Jože Debeljak, posestnik svin iz Zgor. Dobrav, ter zato dobil kos srne. Zato bodeta pa sedela Hrovat in Debeljak vsak po šest mesecev, Boštjančič pa tri mesece v težki ječi. — Dinar Janez Debeljak iz Bleške Police si je želel preskrbeti za poboljšek divjačine. Šel je s puško oborožen v okrožje lovskega društva v Starem Trgu, brez da bi kaj ustrelil, ker je bil prepočen. Sedel bo zato tri tedne v ostrem zaporu. — Janez Vertelj, 16letni delavec, je hotel natakariči Mencingerjeve gostilne na Savi iz zaprtega predala izmakniti nekaj denarja, a ga je ta zasačila. Sedel bo zato tri mesece v ječi. — Kovaški vajenec Jakob Homar priznava, da je v Ljubljani dvema domačima pomočnikoma vzel 25 K gotovine, revolver in čevlje. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe. — 16 let stara dekla Marija Kavčič je na Dobračevi svoji gospodinjii vzel obleke in 27 K 44 h denarja. Ona tatvino sicer priznava, izgovarja se le, da je bila tistokrat vinjena. Za kazen je dobila štirinajst dni ječe. — Jožef Cizelj, čevljarški pomočnik v Ljubljani, je vzel Ivani Bricej iz zaklenjenega predala 80 K. Obtoženec pravi, da ni več vzel nego 40 K 75 h. Sedel bo zato dva meseca v težki ječi. — Služkinja Antonija Krumberger v Ljubljani je svojemu gospodarju Jožetu Samecu izmaknila 47 K 32 h v vrednih reči. Za kazen se ji je prisodilo štirinajst dni ječe. — Delavec Jožef Gašperlin v Gor. Gamelnjih je vzel nekemu vojaku topničarju kolo, katerega je pred gostilno postavil. Vojaku se je posrečilo tatu vjeti in mu kolo odvzeti. Obsojen je bil na štiri mesece težke ječe. — V Zgor. Tuhinju je vzel svojemu gospodarju dekla Jožefa Haca več denarja. Ko je bila zasačena, mu je vrnila 80 K. Za svojo nenoštenost bode sedela šest tednov v ječi. — Jožefa Hudnika, služkinja v Ljubljani, je izmaknila svoji gospodinjii kos platna, vrednega 12 K. Pokorila se bo zato dva meseca v težki ječi. — France Geltar, sluga v Ljubljani, je izmaknil svojemu gospodarju 162 K 50 h. Za kazen se mu je prisodilo šest tednov ječe. — Ze večkrat zaradi tatvine kaznovana Neža Šolar, dekla iz St. Jurja, je izmaknila Frančiški Brodnik žepno uro z verižico in Rozaliji Kos nekaj obleke. Prisodilo se ji je za kazen eno leto težke ječe.

— Nova poštna nabiralnica je začela nedavno tega poslovati v Semiču, politični okraj Koper, in bo imela poštno zvezo na eni strani z Lupoglavo, na drugi pa z Laniščem.

— Osebnost. Poštar ad personam M. Hočevar v Velikih Laščah in pa oficijantinja Ana Završnik v Kočevju sta vpokojena.

— Umrli rojaki v Ameriki. V Pleasant Valley, Pa., je umrl Rudolf Sajovic dne 31. marca. Ranjki je bil star 26 let in doma nekje na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki zapuščala sestro in mater. — Iz Chisholma, Minn., se poroča, da se je ponesrečil v rudniku Slovenec Ivan Zakrajšek. Dne 8. aprila je šel zdrav in vesel na delo, a nesreča, ki nikoli ne počiva, ga je doletela. Okoli devete ure se je namreč nad njim utrgala velika plast rude ter pokopala pod seboj njega in njegovega tovariša. Po napornem delu so dobili izpod zasutja najprej Ivana Zakrajška — mrtvega — in potem še njegovega tovariša, ki je pa še živ in je upanje, da okreva. Pokojnik je bil oženjen in doma iz Male Račne blizu Grosuplja na Dolenjskem. V Ameriki zapuščala žalujočo soprogo. — V Steeltonu, Pa., je izvršil samoumor dne 15. aprila Fran Frančič, doma iz vasi Orehovca, fara St. Jernej na Dolenjskem. Bil je star 42 let in je bival v Steeltonu celih 15 let. Na stanovanju je bil med tem časom vedno pri eni gospodinjii. Delal je vsak dan, a prihranjenega ni imel nič. Kar je dobil, je dal gospodinjii za hrano in stanovanje. Pred tedni je pa obohel in vsled tega ga ni marala več v stanovanju. Spravila ga je v ubožno hišo (Poor House), iz katere se je povrnil dne 15. aprila in jo presel. Naj ga sprejme toliko časa, da ozdravi. Gospodinja pa o tem ni hotela nič slišati in ga je odpodila. To je Fran-

žiča tako užalostilo, da se je sam usmrtil. — Umrla je v Cumberlandu, Wyo., Uršula Fink dne 31. marca v starosti 60 let. Pokojnica je bila doma iz Trsta pri Gorenji Vasi nad Škofjo Loko. Pogreb je bil dne 2. aprila, ki so se ga udeležili skoraj vsi tamošnji Slovenci in razna društva z zastavo. Ranjka je bivala v Ameriki deset let, bila je dobra gospodinja in skrbna mati ter priljubljena pri vseh. Zapustila je žalujočega moža, sina in dve hčeri in v stari domovini hčer. Otroci so preskrbljeni.

— **Slovenski zdravniki v Zagrebu.** 26. in 27. t. m. bo v Zagrebu sestanek slovenskih in hrvaških zdravnikov, da se se tesneje med seboj zvežejo. Kakor znano, je hrvaško zdravniško glasilo tudi našim zdravnikom na razpolago za dopise.

— **Mažarsko časnikarsko barabstvo.** Nedavno je prišel v Zagreb nek zastopnik lista »Pesti Naplo« in bil prav ljubezljivo sprejet kot tovariš. Mož je pa to zaupanje grdo zlorabil in priobčil v svojem listu razne govorice o privatnem življenju hrvaških politikov. Zagrebčani bodo morda odselej bolj previdni nasproti takim Arpadovcem.

— **Potni listi za Srbijo.** Srbsko ministrstvo notranjih zadev je preklicalo odredbe glede potnih listov tako, da jih sedaj ni treba niti pri prihodu v deželo niti pri odhodu iz nje.

— **Legar v osješki garniziji.** V 28. domobranskem pešpolku v Osijeku je sedaj 21 mož na legarju obolelo. Vzrok je v slabi vodi in skrajno nehygienjskih razmerah vojašnice.

— **Gospodična se je ustrellila.** Iz Trsta poročajo: Včeraj zjutraj se je v hipni melanholični nervoznosti s kroglo iz revolverja ustrellila v prsi gospica Ana Pulitzer, hči vit. Geze Pulitzerja, solastnika spedic. podjetja »Adriatica«. Bila je takoj mrtva. Vzrok samoumoru baje nesrečna ljubezen.

— **Oropala sta včeraj ob pol 10. ponoči v Trstu v ulici Aquedotto dva neznanca prodajalno tobaka neke Ane Bajt. Odnese sta 20 kron. Eden je ženo držal drugi pa je izpraznil predale.**

— **Halleyev komet** so opazovali častniki »Lloydove« ladje »Baron Gautsch« v noči od sobote na nedeljo od 2. ure 45 minut zjutraj do 3. ure 20 minut.

— **Za izlet v Benetke** je še nekaj mest prostih. Prosim takoj naznaniti! Izlet bo vsestransko izborno urejen.

Hofrichter.

Včeraj je bil pri zaslišanju tudi Hofrichter vprašan, kaj da je na Siebertovi izpovedi v Essenu, ki je izpovedal, da je bil glede na nabavo ciankalija s Hofrichterjem v zvezi. Oblasti ne dajo nič na Siebertovo izpoved. pač pa verujejo Hofrichterju, da je dobil strup po svojem stricu Appelu v Freudenthalu, ki seveda ni znal, zakaj da hoče Hofrichter rabiti cijankali. Hofrichterja tako strašijo, da ni niti ponoči ne podnevi sam. Hofrichterca je rekla poročevalcu »A Napa«, da ni nič neresničnega izpovedala. Nekemu drugemu časnikarju je Hofrichterca rekla, da pri policiji ni nastopila proti Hofrichterju. Če se zgodi to, kar vse pričakuje, in če bo Hofrichter po vojnem sodišču obsojen, ji ne preostane drugega, kakor da zapusti državo in da dela na to, da se izpremeni otrokovo ime.

Ljubljanske novice.

Ij **Cesar je sprejel** včeraj v avdienci šolskega svetnika dr. Janko Bezjaka, ravnatelja II. državne gimnazije v Ljubljani.

Trnovski farani se tem potom poslavljajo od gospoda kaplana K o e c h l e r j a, ki je več kot deset let pastiroval v trnovski fari in si s svojo ljubeznivostjo, marljivostjo in gorečim prizadevanjem za blagor trnovskih faranov pridobil splošno ljubezen in spoštovanje. Trnovski farani mu iskreno želimo, da bi na novi iški župniji, kamor je 3. t. m. že odšel, našel le bogatih uspehov v dušnopastirskem delovanju in da bi ga božji blagoslov tudi na njegovem novem mestu vsikdar spremljal! Zato mu udani trnovski farani, ki se ga bomo vedno spominjali z ljubeznijo, kličejo: Spominjajte se tudi Vi kdaj nas in sreča Vam sveti na vseh Vaših potih!

Ij **Mesečno predavanje** v društvu slovenskih katehetov je preloženo na drugo sredo, 11. maja, ker je prva sreda pred praznikom Vnebohoda ter bi se mnogi člani sestanka ne utegnili udeležiti.

Ij **Ivan Popravkar in tivolski nasadi.** Dne 28. t. m. smo bičali pod naslovom »Skrbite v prvi vrsti za nasade« nečuveno lahkomišljenost, ki je omogočila, da sedaj neusmiljeno poje se-

kira v tivolskih gozdih, namestu da bi se pravočasno pričelo z akcijo tivolske nasade, njihovo senco in hlad ohraniti občinstvu nedotaknjene. Ker smo opozorili merodajne kroge, kako drugod skrbje za nasade, je bil župan Hribar silno razburjen, posebno ko je čital v »Slovincu« te-le besede: »Danes hočemo opozoriti mestni magistrat na nasade v našem tivolskem gozdu, po katerem neusmiljeno poje sekira. Kako drugod pazijo na vsako vejico — pri nas pa nihče ne vidi, da se hoče v naših časih tako senčnih tivolskih gozdih napraviti — Kras, ki bo menda tudi nekaka »ljubljska znamenitost«, znak napredne dobe. Ljubljanski občini najtopleje priporočamo, da vendar preskrbi, da se tivolski gozdovi še bolj ne opustošijo. Nad Šiško na poti, ki se zavije proti Drenikovem, je mnogo smrek nasekanih in zaznamovanih s številkami, znamenje, da bodo padle, na poti, ki vodi k novi restavraciji gošpoda Zajca, pa je zapela že sekira in smreke leže posekane naokrog. In vendar bi veljalo samo par sto kron, da bi se ne oškodovali na tak način tivolski gozdovi.« — Kakor čujemo izza kulisa, je Ivan Hribar, po domače Popravkar, zapovedal, naj se »Slovincu« pošlje popravek, in sicer naj se v popravku zavije »Slovenčev« poročilo v toliko, da se v mestnem tivolskem gozdu ničesar ne seka, temveč da se sekajo smreke v Koslerjevem gozdu. Mi smo seve, kakor zgoraj razvidno, govorili samo splošno o tivolskem gozdu, in nismo izrečno povdarjali ne mestnega tivolskega gozda, ne Koslerjevega, bomo pa, ako župan res pošlje tak popravek, priobčili popravek, da se spozna, kako zna ljubljanski župan u r a d n o popravljati. Naj bi rajše skrbel, da se kaj stori, da se z opustošenjem tivolskih nasadov ne nadaljuje! S takimi zavitimi županovimi popravki ne bodo ohranjeni tivolski gozdovi!

Ij **Šmarnične govore v mestni župni cerkvi sv. Jakoba** ima ob delavnikih ob četrt na 7. in ob nedeljah in praznikih ob 6. uri občepriljubljeni cerkveni govornik vlč. g. dr. Josip Jerše.

Ij **Tujski promet v Ljubljani.** Meseca aprila leta 1910 je prišlo v Ljubljano 5431 tujcev — 911 več kakor v istem mesecu lanskega leta in 577 več nego meseca sušca letos. Nastanilo pa se je v hotelu »Union« 1236, »Slon« 1109, »Lloyd« 478, »Cesar avstrijski« 278, »Južni kolodvor« 194, »Ilirija« 193, »Malič« 157, »Štrukelj« 142, »Tivolija« 117, »Bavarski dvor« 109 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1408 tujcev.

Ij **Pri Sv. Petru v Ljubljani** je bil v nedeljo popoldne ob 2. uri sprejem mladencev v Marijino družbo.

Ij **Umrla so** v Ljubljani: Ivana Lovšin, šivilja, 77 let; Aleksander Klemenčič, bivši kamnosek, 28 let; Viljemina Vašata, krojačeva žena, 64 let; Vilibald Majer, monterjev sin, 21 mesecev; Frančiška Grlj, posestnikova hči, 36 let; Vekoslav Gregorka, posestnikov sin, 9 mesecev; Marija Turk, hči trgovskega sotrudnika, 7 dni; Josip Žnidaršič, strojarski pomočnik, 32 let; Milan Merlak, posestnikov sin, 5 dni; Marija Šusteršič, zasebnica, 78 let; Slavka Kramar, premogarjeva hči, 7 mesecev; Josip Štajer, bivši zidar, 63 let; Marija Praprotnik, zasebnica, 51 let; Ivana Streithof, vrtnarjeva žena, 25 let; Marija Puchinger, žena hranilničnega uradnika, 46 let; Uršula Turšič, posestnica, 73 let; Marija Remžgar, delavka v tobačni tovarni, 31 let; Frančiška Bevec, hči šivilje, 13 mesecev.

Ij **Samoumor.** Sinoči sta dva dečka opazila pod nekim kozolcem poleg Turkov šupe na ljubljanskem polju v krvi ležati nekega bolje oblečenega človeka in to takoj povedala Janeschovemu hišniku na Martinovi cesti št. 79, ki je o tem obvestil policijo. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatovala, da je mrtvec samski brezposelni natakar Jožef Merzlavič, roj. 1875. leta v Obrečju pri Brežicah in tjakaj pristojen ter da si je vzel življenje sam iz neznanih vzrokov. Ustrelil se je bil v desnico sence. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Ij **Šipo ubil** je nek neznani storilec v noči od 1. na 2. t. m. pri trafikii v Kolodvorski ulici št. 18 ter vzel potem med oknom stoječ nabiralnik »Družbe sv. Cirila in Metoda«, za katerega se pa ne ve, koliko denarja je bilo v njem.

Štajerske novice.

š **Smrt pri mizi.** Iz Ormoža poročajo: Pretekli teden je šel Zinko, gospodar iz Litmerka v gostilno na Libanje in je živčnat pri mizi zaspal, ko so ga pa drugi dan hoteli zbuditi, je bil že mrtev, zadela ga je srčna kap.

š **Ponesrečeni vojak.** Iz Ormoža nam pišejo: Zrebec je enega vojaka prijel za kazalec desne roke, mu ga je izdrl in z njim tudi celo kito do komol-

ca. Revež Bošnjak služi šele prvo leto, pohabljen bo za celo življenje.

š **Zopet nesreča z revolverjem.** V nedeljo se je, kakor pravijo, po neprevidnosti ustrelil z revolverjem v trebuh 17letni fant Andrelič iz Hajdelna.

Kaj počenjajo s Hrvaško!

Slavna koalicija se je zavoljo svoje zveze z mažaronom Tomašičem s tem izgovarjala, da bo ban izdelal silno demokratsko volivno reformo. Zdaj pa izjavlja ban Tomašič v »Budapesti Hirlapu«, da se Mažarom zaradi volivne reforme na Hrvaškem ni treba prav nič vznemirjati, ker ta reforma ne temelji na splošni volivni pravici, ampak obstoječi volivni red le nekoliko razširja, in bo nov volivni red, ki bo uveljavljen, približno tak kakor je sedaj veljavni na Ogrskem! Imenitno! Ogrski volivni red je tako za nič, da se cesar komaj čaka, kdaj bo izpremenjen, ban Tomašič pa bo zdaj z njim osrečil Hrvaško. »Niti govora ni o kakik radikalni volivni reformi!« izjavlja ban v ogrskem listu. Moža vsaj nič ni sram, to je njegova dobra stran . . . Povedal je pa tudi, da se bo po novi volivni reformi število mažarskih volivcev celo zvišalo. Potem je napadel frankovsko pravaško stranko, češ da je avstroljubna, kar pa je velik greh, ker ne na Ogrskem, ne na Hrvaškem se ne sme delati avstrijske politike. Lep ban! — Značilno je za zavznika koalicije tudi to, da je volivno reformo dal preje potrditi ogrskemu ministrskemu svetu, čeprav je saborska volivna reforma po nagodbi notranje-politična zadeva hrvaškega kraljestva, ki jo ima sabor, oziroma ban opraviš s kraljem in z nobenim drugim, najmanj z ogrskim kabinetom. — V brodskem okraju je vlada odstavila že dva župana, ker nista za kandidata koalicije spiritista dr. Hinkovića, uradništvo pa za slednjega dela tako, da žuga kmetom, da bodo zaprti, če ne bodo glasovali za vladinovca. — Ban je uredniku lista »Budapesti Hirlap« dejal tudi, da stare mažaronske stranke ni in jo sploh ni treba oživeti, ker je itak sedanja hrvaško-srbska koalicija zadosti za unijo z Ogrsko! »Još Hrvatska ni propala! . . .«

Telefonska in brzojavna poročila.

ARETOVANI NEMČURSKI HUJSKAČ.

Maribor, 3. maja. Pri slavnosti na Ptujski gori je bil znani nemški kričač Repa radi hujskanja proti Slovincem aretovan.

POSLANEC ZAHRADNIK O POLOŽAJU.

Praga, 3. maja. Poslanec češke katoliško-narodne stranke Zahradnik je imel včeraj v svojem volivnem okraju shod, na katerem je rekel, da si želi miru in da bi bil pripravljen tudi za žrtve v korist miru. Odklanjal je Bie nerthove jezikovne naredbe, češ da bi povzročile le nove spore ter je svaril pred vstopom v sedanje ministrstvo.

REKONSTRUKCIJA AVSTRIJSKEGA KABINETA.

Praga, 3. maja. »Prager Tagblatt« poroča iz Dunaja, da se je v pogajanjih vlade s parlamentarnimi voditelji sklenilo, da prevzame v slučaju morebitne rekonstrukcije kabineta bivši trgovinski minister dr. Fiedler vodstvo ministrstva za javna dela, dr. Začek pa bi v tem slučaju zopet postal češki minister-rojak.

RAZPOT V ČEŠKI NARODNO-SOCIALNI STRANKI.

Praga, 3. maja. Izstopivši člani izvrševalnega odbora češke narodno-socialne stranke, 52 po številu, so pridili s svojimi pristaši, kakih 800 oseb, v nedeljo na Višehradu svoje lastno praznovanje 1. maja. Poslanec Klofač je skušal posredovati, da bi pregovoril izstopivše člane zopet za vstop v stranko. Tozadevna pogajanja pa so bila doslej brezuspešna. Narodni socialci so na strankine poslance zato ogorčeni, ker se ti pečajo samo s politiko, zanemarjajo pa strokovna stremjenja.

CESAR V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 3. maja. Cesar se pripele 11. maja ob 5. uri popoldne in ostane tu do 31. maja.

AVSTRIJSKI SLIKAR V CARIGRADU NAPADEN.

Praga, 3. maja. »Hlas Naroda« poroča: Znani češki slikar Vesely, ki se mudi v Carigradu, je dobil vsled posredovanja avstro-ogrškega poslaništva dovoljenje, da sme na lice mesta slikati nekatere mošeje. Fanatični hodže pa so sklenili, da ne puste Veselyju slikati. Ko je v nedeljo Vesely v Aja Sofiji izdeloval neko sliko, so hodže udrlj v mošejo, uničili sliko in napadli Veselyja. Le s težavo se je posrečilo slikarju

rešiti se hodžev, ki se sklicujejo na koranove nauke.

ZEMLJA NE BO ŠLA SKOZI REP HALLEYJEVEGA KOMETA.

Heidelberg, 3. maja. Iz Londona poročajo, da so v zvezdarni v Greenwichu po opazovanjih poti Halleyjevega kometa izračunali, da zemlja ne pojde skozi rep Halleyjevega kometa.

ŽRTVE PRI KAČANIKU.

Carigrad, 3. maja. Po soglasnih cenitvah je bilo pri Kačaniku na turški strani ubitih ali ustreljenih 400 vojakov in 200 ranjenih.

ARETIRANI TURŠKI DUHOVNIKI.

Carigrad, 3. maja. V raznih mošejah so turški duhovniki pridigovali proti zatiranju Albancev. Mladoturki so povzročili, da so bili ti duhovniki, pristaši starega sistema, aretirani.

SPLOŠNA VOLIVNA PRAVICA ZA ŽENSKE NA NORVEŠKEM.

Kristijanija, 3. maja. Ustavni odsek državne zbornice je sklenil uvesti splošno volivno pravico za ženske v isti meri kakor je za moške. Večina je zbornici za to reformo zagotovljena.

LUKSEMBURŠKI VELIKI VOJVODA NEVARNO BOLAN.

Luksemburg, 3. maja. Bolezen velikega vojvode luksemburškega se je zelo poslabšala. Pojavi otrplosti vedno bolj napredujejo. Bolnik tudi težko uživa hrano.

GROF ZEPPELIN.

Berolin, 3. maja. Včeraj je došel sem grof Zeppelin, da se izjavi na pristojnem mestu o nesreči zrakoplova »Z. II.« ter da prisostvuje posvetovanju o ekspediciji na severni tečaj z enim njegovih zrakoplovov.

Kupujte le vžigalice: „O korist obmejnim Slovincem“.

Razne stvari.

»Slovani.« Pod tem naslovom bo izšla knjiga v vseh slovanskih jezikih in v francoskem, ki bo obravnavala življenje, šege, kulturo, zgodovino in politične razmere vseh Slovanov. Vsaki narod bo posebej opisan, a opisali ga bodo člani tega naroda, kar obeta, da bo knjiga do skrajnosti objektivna in ravno vsled tega zelo zanimiva, ker se ravno na ta način bodo mogli Slovani medsebojno bolje spoznati. Da pa spozna tudi tuji svet bolje Slované, bo izšla ta knjiga tudi v francoskem prevodu. Izdaje te knjige je prevzel znani časnikar Bobonjkin, ki je potoval že v vseh slovanskih prestolnicah. Finančno bo podprl to podjetje znani slovanski general Volodimirov v družbi z nekaterimi drugimi slovnofili. Knjiga bo izšla do vseslovanskega kongresa v Sofiji.

Losvonromovsko gibanje v Avstriji. Leta 1909. je v Avstriji prestopilo 900 oseb iz katoliške v protestantovsko cerkev, od teh pa jih je prestopilo v protestantovsko cerkev 738 na Češkem. Od začetka losvonromovskega gibanja v Avstriji leta 1898. je na Dunaju prestopilo 12.199 oseb iz katoliške cerkve v protestantovsko.

Amerikanci proti evropskim vrabcem. Ameriška zvezna vlada izredno skrbi za blagor prebivalstva. Ko se je pričel po vsej republiki razširjati bojkot proti mesu, je poljedelski oddelek vlade takoj poskrbel, da si bodo ljudje lahko nadomestili čikaški pečenko s — ptičjo delikateso. Imenovani oddelek vlade je namreč pričel priporočati, naj se pobijejo vsi vrabci, kar jih je mnogoče dobiti. Tozadevno priporočilo so iz Washingtona razposlali v vse dežele v posebnih okrožnicah. V Ameriki imajo dvojne vrste vrabcev, domače ameriške in potomce vrabcev, katere so svoječasnó zanesli v Ameriko Angleži iz Evrope. Vsled tega je poljedelski tajnik Wilson priporočil, naj se domači vrabci čuvajo in naj se pobijajo in zasledujejo oni potomci evropskih bratov. Evropski vrabci so namreč izdatno bolj škodljivi, ker se izredno hitreje množe, kakor domači. Te vrste ptiči so pravi roparji. Angleški vrabci so zelo bojeviti, kajti oni iščejo gnjezda drugih ptic, katerim pobijajo jajca ter pomore mlade ptičke. Angleški vrabci pojedo mnogo žuželk, ki so najboljše prijatelje farmerjev, dočim nočejo jesti žuželk, ki kmetijam škodujejo. Poljedelski oddelek v svoji okrožnici tudi navaja, kako naj se pokonečajo evropski vrabci. Tako se priporoča, naj se jim pokonečajo gnjezda, kadar valé. Vsled tega naj se jim priredijo male škatle, v katerih prav radi valé svoja jajca. Ko so jajca izležena, se jih lahko pokoneča. Nadalje naj se vrabce privabi z žitom v bližino, nakar naj se jih postreli.

Kometi in povodnji. Nek angleški časnik priobčuje zanimiv izkaz o dejstvih, ko so se ob pojavih kometov zgodile na zemlji velike zgodovinske povodnji. Spomniti se je treba samo zadnje katastrofalne povodnji v Parizu in pojavu Halleyjevega kometa. Ko se je Halleyjev komet prikazal leta 1531., so bile na Holandskem velike povodnji, ob katerih je izgubilo na deset tisoče ljudi življenje. Ko se je leta 1607 zopet prikazal, je preplavila na Angleškem reka Severn bregove in valovi so narasli do streh obrežnih hiš. Leta 1771 se je pojavil Bilajev komet in takrat je bila tudi povodenj Ripona (Yorkshire). Kmalu po pojavu istega kometa v letih 1839 in 1845 sta zadeli Francosko obakrat veliki katastrofalni povodnji. Z zadnjim pojavom Bilajevga kometa leta 1852. pa je istočasno preplavila v pokrajini Huddersfield bregove reka Holmfirth. Takrat se je razdelil komet v dve polovici in od onega časa ga niso več videli.

Lokomotiva z 28 kolesi. Najnovejša lokomotiva, ki se jo zgradili za Athison in Santa Fe železnico, je mojstrsko delo ameriških inženirjev. Velikanski stroj je gotovo eden največjih na svetu; brez tenderja tehta nič manj kot 4620 stotov, skupaj s tenderjem pa celo 7000 stotov. Tender more voziti s seboj 4000 galon petroleja za kurjavo in 12.000 galon vode za kotel. (Galona — angleška mera je 45.436 litrov). Velikanska lokomotiva teče na 28 kolesih. Njen pomen pa ni samo v močeh, ki jih razvija. Pri starih lokomotivah vhaia skozi dimnik ogromna množina vročine, ki se razgublja v zrak brez koristi. Novi ameriški stroj pa je tako konstruiran, da se pri njem uporablja tudi kurilna moč vhaiajočih plinov. Odvajalne cevi so namreč tako napeljane, da se izpuhtevajoči razgreti zrak zopet uporablja za razgrevanje kotla. S to napravo se prihrani 50 odstotkov kuriva, kar je gotovo izreden napredek. Velikanska lokomotiva more brez težko voziti celo angleško miljo dolg tovoren vlak.

Spovednik papežev umrl. Iz Rima se poroča 30. aprila, da je umrl zvečer msgr. Pifferi, ki je bil od leta 1856. spovednik zadnjih treh papežev. Umrl je dosegel 91. leto starosti, bil je avguštinški menih.

Zrakoplovne vesti. Zelo uspel polet na Eulerjevem aparatu je 1. t. m. izvršil znani Gorisson iz Darmstadta. Vzdržal se je v zraku 30 do 100 metrov visoko skoro 18 minut, izvršil lepo pot in se končno brez nezgode izkrcal pred zrakoplovno lopo. Manj sreče so isti dan imeli v Berlinu zrakoplovci Poulain, Schütze in Thelen. Vsem so se razbili aparati in so bili sami več ali manj poškodovani.

Štiri žrtve avtomobilne nesreče. Iz Kolina se poroča 30. aprila, da se je pri mestnem gozdu zaletel nek avtomobil, v katerem so bile štiri osebe, s tako silo v drevo, da je vse štiri vozače zagnalo iz avtomobila. Eden izmed njih je bil takoj mrtev, dva sta težko ranjena, četrti je pa samo lahko poškodovan.

Hotel pogorel. Iz New Yorka poročajo, da je 29. aprila ob 5. uri zjutraj pogorel »Rossmore Hotel« v Cornwallu, država Ontario. Dvanajst potnikov je našlo smrt v posteljah, 20 jih je bilo ranjenih. Mnogo jih je poskakalo skozi okna gorečega poslopja, zaviti v posteljne odeje.

Milijonar potepuh. V New Yorku so pred dnevi aretirali nekega potepuha, ki je bil videti zelo sumljiv. Tekom zaslišavanja pa se je dognalo, da možakar ni navadne vrste človek, temveč znani amer. milijonar Edwin Brown. Izjavil je pred policijo, da se je preoblekel v potepuha, ter da potuje po ameriških državah, da proučuje življenje siromašnih slojev, za katere se država premalo briga in za katere hoče podvzeti veliko akcijo. Policijski šef je pohvalil plemeniti namen nenavadnega ujetnika, vendar ga pa to ni motilo, da ga je zaprl za dva dni radi brezposelnega potepuštva.

Znanost in umetnost.

* **Troje novih orgelj** je pretečeno leto na Goriškem postavila znana slovenska tvrdka »Brata Zupan« iz Kamnegorice na Gorenjskem. Delo je v vsakem oziru izborna in dela čast mojstru. Veščaki hvalijo krasno delo, umerjen glas, točno tehniko in izborna intonacija. Ker pa naši veščaki ne nastopajo v javnosti, da bi protežirali tega ali onega mojstra, se mi vendar ne zdi prav, da bi troje tako krasnih del ostalo pozabljenih in prikritih širšemu svetu. Naši strokvnjaki se drže načela »delo naj hvali mojstra«. Dobro, prav tako! Zato pa kličem: Pridi, poglej in poslušaj! Posebno pa še povdarjam, da imamo v tvrdki »Brata Zupan« med seboj Slovenci Slovenca, na domačih

tleh domače delo — nič tujega, nič naročenega. Kdor potrebuje dobrih orgelj, ni mu treba hoditi na tuje in iskati mojstra pri naših narodnih nasprotnikih. In to naj vendar vpoštevamo. Svoji k svojim bodi naše geslo in držati se ga bodi naša dolžnost! — Mojster Zupan ima v svoji stroki v vsakem oziru zadostno izobrazbo, je naš in ima mnogokušenj, veliko prakso. Vsaj je imenovana tvrdka izdelala že 116 novih orgelj. Orglje, katere je pretečeno leto g. Zupan postavil na Goriškem, so v Marjinem Celju nad Kanalom pnevmatične dvomanualne, v Sempasu pri Gorici pnevmatične in v St. Tomažu p. Sv. Križ-Cesta mehanične. Kolavdatorji so bili veščaki vlč. gg. Kokošar, Setničar, Lacina, Vodopivec in drugi. Vsi so se o vestnem in točnem delu izrazili jako pohvalno. In naše ljudstvo je ponosno na nove orglje in veselo krasnih, prijetnih glasov. Gospodu mojstru, ki je umetnik svoje dlani, želimo še mnogo let in mnogo dela! Gospod Zupan je naše gore list in njegovo delo prav nič ne zaostaja za izdelki najboljših mojstrov drugih narodov. Prednost pa je v tem, da je mojster domačin, delo ceneje, da vse predmete izdelujejo pri njem domačini iz domačega blaga. B. G.

* **»La Semajno«.** V Gradcu je začela izdajati »Družba štajerskih Esperantistov« (»Stiria-Esperantista society«) glasilo »La Semajno«. Prva številka je izšla 1. maja t. l. Namen lista je: 1. »Podati dobrega, lepo pisanega, raznovrstnega, poučnega in zabavnega berila je naš prvi namen.« 2. Drugi namen je propaganda esperantskega jezika po alpskih deželah ter prepričati ljudi, da je mogoče uresničiti idejo o internacionalnem jeziku, če je kaj dobre volje. List ni glasilo samo štajerskih esperantistov, ampak esperantisti celega sveta, brez ozira na narodnost in vero, so vabljeni, da pomagajo in dopisujejo v list. Časopis je tednik ter stane celo leto 6 K. Prva številka ima res mnogo zanimivega iz celega sveta. Esperantisti, na noge!

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.		
Budimpešta 3. maja.		
Pšenica za maj 1910	12.40	
Pšenica za okt. 1910	10.67	
Rž za maj	8.31	
Oves za maj	6.93	
Oves za oktober 1910	6.62	
Koruzza za maj 1910	5.89	
Koruzza za julij 1910	6.04	
Efektiv: mlačneje.		

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Predvidena temperatura v 24 urah v mm
2	9. zveč.	725.3	7.4	brezvetr.	pol obl.	
3	7. zjut.	723.0	6.1	sl. jug	oblačno	4.6
	2. pop.	722.4	15.8	p. m. szah.		
Srednja včerašnja temp.		8.2°, norm. 12.3°.				

Pozor, dobri kovači ki so dovršili podkovsko šolo.

Odda se takoj za več let v najem jako dobro vpeljana

kovačnica

z vsem orodjem ter nekaj železa (tudi podkve). Orodje in železo se proda. Delo zagotovljeno. — Kovačnica stoji na lepem kraju na križišču cest na Glincah pri Ljubljani. — Več pove Ivan Pirnat na Glincah št. 23. 1296 4-1

Advokat dr. Josip C. Oblak

naznanja, da je otvoril

:: odvetniško pisarno ::
1257 3-1
v Ljubljani

Da'matinova ulica 15, Hotel Štrunkelj

Zahvala. 1297

V lastnem imenu in v imenu vseh sorodnikov izrekam za obilne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti svoje preljube matere, gospe

Katarine Rovšek roj. Vozel

najtoplejšo zahvalo. Presrečno se zahvaljujem darovalcem lepih vencev in vsem, ki so spremili drago pokojnico na zadnjem potu.

Ljubljana, 3. majnika 1910.

D. Rovšek.

KOMPANJONA

iščem, oziroma zalagatelja z 7.000—10.000 K. Dobro obresti od 8—10%. Kje, pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 1298 1

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Trgovski sotrudnik

dobro izvežban v mešani stroki, 24 let star, vojaščine prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi želi premeniti svojo službo do 1. junija. Ponudbe naj se pošiljajo na »Rhodanum« poste restante Trbovlje. 1280 3-1

Več lepih stanovanj

obstojećih iz 4, 3 in 1 sobe z vsemi pritliklinami vred in mesečno sobo, se oddajo za avgust v Ciril - Metodovi in Vrhovčevi ulici št. 9. — Natančneje Vrhovčeve ulice št. 9, I. nadstropje levo. 1258

Odda se več stanovanj

z 2 sobama in pritliklinami ter porabo vrta v novozgrajeni hiši ob Gruberjevem nabrežju. za avgust-termin. — Poizve se pri Aleks. Götzl, Wolfova ulica št. 1. 1275 3-1

HIŠA v Sv. Petra predmestju v Ljubljani se iz proste roke proda.

Pojasnila v pisarni odvetnika dr. Josipa Sajovica, Gosposka ul. 3. 1234 6-1

Ivan Kacin, Polhov Gradec pri Ljubljani

1295 Izdelovalnica vsakovrstnih 2-1

harmonijev

po najnovejšem ameriškem sistemu.

Ceneje kakor pri vsaki drugi tvrdki.

Cenik franko in gratis. Sprejemajo se tudi vsa popravila in prenovljenja harmonijev.

1279 Izurjen in izkušen 3-1

strojnik

za tiskarno, več slovenščine v govoru in pisavi, ne pod 26 let star, se sprejme takoj k dvostavnemu in enostavnemu stroju za brzotisk. — Plača po tarifu. — Ponudbe pod »Vstrajen« na upravništvo lista.

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.

Obstoj tvrdke čez 40 let!

Konjač!

Služba konjača v obsegu osem občin se razpisuje. Prosilci naj vlagajo prošnje pri županstvu Studenec-Ig; istotam se izvedo tudi pogoji. 1284 3-1

Občinski urad Studenec-Ig

dne 1. maja 1910.

Tovarna mi je izročila po vremenski nezdgi v razprodajo rešeno blago, mnogo tisoč krasnih, težkih 1288 3-1

flanelastih odej

lepih, najnovejših vzorcev, modernih barv, obrobjene so s svilo in imajo neznatne, komaj vidne madeže od vode. Odeje so primerne za vsako boljše gospodinjstvo, za posteljne preproge so zelo fine, gorke in močne, 190 cm dolge in 135 cm široke. Pošiljam po povzetju:

4 komade fine flanel. odej . . . 10 K
3 komade fin. obrob. flanel. odej . . . 9
2 komada najfin. obrob. flanel. odej . . . 9

Vsak častiti bralec tega oglasa naj kar z upanjem naroči to. Naslov:

RUDOLF DUŠEK

tovarniška zaloga odej, NACHOD, ČEŠKO.

V novi hiši v Gradišču št. 15 se odda za avgustov termin več različnih

stanovanj.

Pojasnila daje stavbeni polir na lcu mesta. 1246 6-1

Prihranite vsak dan

✕

✕

4.80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

100 do 120 lepih hrastov

se proda. :: Kje, pove upravništvo.